

PRESBITER

TARTALMUNKBÓL:

- Az Ige hódító útja
- Kazinczy Ferenc
- Egészség-betegség
- Nyitott szemmel
- Vedd és olvasd!
- Akiben él a Krisztus

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

III. évfolyam 4. szám

BUDAPEST

1994. július–augusztus

POLGÁRI ERÉNYEK, S AZ ISTEN SZERINTI JÓ

Nem hálátlan ócsárlása Isten világnak, hogy nem látjuk meg a jót, ami az eset ellenére mégis csak megmutatkozik ebben a világban? Nem vesszük észre az ónaadó szőlő szeretetet; a gyermeki hála, a barátai hírség, segítőkészség, polgári becsületesség, az önfeláldozást menő hazaszeretet hősi példái? Nemcsak hanyatlás van az emberség történetében, hanem erkölcsi felemelkedés is; a jó időnként áttör és érvényesül a gonoszság vasmarokkal megszervezett hadállásain. Nemcsak az embertelenség, hanem emberiség is jellemzi a társadalmi, sőt a nemzetközi életet.

Mi ezt egy pillanatra sem akarjuk kétségbe vonni. Hálátlan elismerjük: vannak hívőknel és hitetleneknél emberi és polgári erények. Ezek az erények nélkülözhetetlen értékek az embert együltetés szempontjából. Dicsérfük érték Isten mindent átfogó, megőrző kegyelmét. Jézus is erkölcsi különbséget tesz ember és ember között: úgy beszél a mennyet Atyáról, mint aki „felhossa napját mind a gonoszokra, mind a jókra, és eső ad mind az igazaknak, mind a hamtsaknak” földjére (Mt 5,45). Pál ismételen szót emel személyes becsületéért Korinthusban és Galáctában. Ma is keresztyén kötelesség a felebarát jó hírnevének tiszteltben tartása, és a személyválogatást nem ismerő samaritánusi munka.

De ne zavarjuk össze a szemléletmódokat, mert valami másról van szó: a Biblia, amikor bűnös voltunkról beszél, nagyobb távlatban mérlegel minket, cselekedeteinknek nemcsak az emberekre, hanem az Istenre való irányítását nézi. Az Istenkép tárgyalásakor mondtuk, hogy az viszony-fogalom. Ugyanezt kell mondanunk

most a bűn tárgyalásakor. Mi első-sorban Isten ellen vétkezünk; az Atyát házba megtért tékozló fiút is ez a felismerés vezeti: „Vétkeztem az ég ellen és te ellened” (Lk 15,21).

A Biblia a bűnről szólva nem viszonylagos emberi mértékkel, hanem a szent Isten tökéletes mértékével mér. Ezért az emberek előtt való dicséret vagy dicsékvés nem esik egybe az Isten előtt való dicsérettel vagy dicsékvéssel. „Ne dicsékedjék ő előtté egy test sem” (1Kor 1,29).

Dosztojevskij jól érzékelt a különbséget a polgári erkölcs viszonylagos mértéke és Isten tökéletes mértéke között. Nagyszabású bűnűgyi regényekben meg is mutatta: hogy tűnt el a különbség a gyilkos és a társaság ünnepelet személyiségei közt, ha nemcsak az az irányadó, két ér utol a földi igazságszolgáltatás keze és két nem. Sőt az előbbi lehet esetleg gonosz-tette ellenére emberségesebb, mint az utóbbi. Nos, itt éppen erről van szó. A Biblia nem a cselekedetek morális és jogi megítélésére gondol, bár az ilyenfajta ítéletnek is elismeri szükségességét a maga helyén, hanem ezen túlmenően: a teológiai megítélésre. Eszerint a bűn nem alkalmi botlás, nem részleges törvénysértés, mulasztás vagy vétség, hanem az ember egész lelkivilágának Istenről való elhajlása. Aberráció a út. Ez az útát tévesztés pedig nem szórványos, nem is csak egyéni, hanem egyetemes jelenség. Ennek vetke bennünk van, de mégis túlér rajtunk; nem egyéni döntésünkkel kezdődött, és rajtunk át másokra is kihat; nemcsak a mi személyes ügyünk, hanem minden ember ügye, az egész emberség ügye. Hogy engedhette meg a Mindenható az eredendő bűn bejövését ebbe a világba? Erre a kérdésre a Biblia azzal felel: „A titkok a mi Urinkét, Istenét, a kinyilatkoztatott dolgok a mérték” (5Móz 29,29).

(Folytatás a 2. oldalon)

(Folytatás az 1. oldalról)

Ne csodálkozzunk azon, hogy az eredendő bűnnel, mint egzisztenciális ügygel szemben a világ értetlenségét tanúsít. A bűn egyetemességéről mi magunk is csak akkor beszélhetünk, ha előbb Krisztusban megismerjük a mindenkinek felajánlott kegyelmet. Zákheus, a gazdag fővámszedő csak akkor dőbben bűnös voltára, s csak akkor tér meg, mikor a zűgölődő sokaság ellenére a hozzá lehajló kegyelmet Krisztusban megismerte. Megtérése pedig szembefordulás saját bűnétől, élete addigi irányával (Lk 19,1–10).

A bűntünetet hitünet. Nem abban az értelemben, mintha csak bebeszélőnk magunknak bűnös voltunkat. A bűn valóságára még a hiten kívül állók is maguktól rájönnek, szerte a világban. De megállanak az egyes eseteknél, a könnyebb vagy súlyosabb vétkeknél, s magát az embert menteni akarják. A Biblia ezen a ponton túlzó, midőn ráébreszt minket: mi magunk, természetünk szerint vagyunk bűnösök, még akkor is, ha cselekedeteinkért dicsér a világ. A „szívek és vesék vizsgálója” tudja bűnös voltunkat. Mi ezt csak az evangélium fényében ismerhetjük meg, akkor, midőn Krisztus leveszi rólunk vétkeink terhét. Az öröklött bűn bibliai ellenpárja az Isten kegyelmi szövetsége, amelyről azt mondja az Írás: ezértig való! Mi nemcsak ösztöneink bűnösök, hanem Isten kegyelmi szövetségének is örökösei vagyunk. Ezért az eredendő bűn tanában nem valami panaszos tehetetlenség, vagy reménytelen sőtétlenítés szólal meg, hanem a Krisztusban való szabadulás öröme és bizonyossága, mely a bűn értelmetlenségét ismerte fel.

Dr. Török István

Szeretettel és nagyrabecsüléssel köszöntjük egyházunk tanítóját, Krisztushoz mindenkor hű, ezért hátratélt és viselni kész lelkipásztorát, a 90. születésnapját megélt Dr. Török Istvánt. Soli Deo Gloria!

AZ IGE HÓDÍTÓ ÚTJA

Rövid egyháztörténet presbitereknek

Pál apostol.

Pál apostol ifjú korában nagy ellensége volt a keresztyéneknek. Akkor még Saulnak hívták. Részt vett István vértanú megkövezésében is (Csel. 7,58. 8,1–4.).

Elindult Damaszkuszba is a tanítványokat üldözni, de útközben látásban megjelent neki Jézus. Ettől fogva megtért és azonnal prédikálni kezdte az evangéliumot (Csel. 9,1–22.).

Pál apostol nem ismerte Jézust test szerint, mégis legjobban megértette és megmagyarázta Jézus tanításait. Gyenge, beteges ember volt, mégis többet munkálkodott, mint a többi tanítvány együttvéve. Mindezeket Isten kegyelme által tehette meg (1 Kor. 15,10.).

Három nagy térítő körutat tett Kis-ázsia és a Balkán félszigeten, Görögországban és Macedóniában. Negyedik útján Rómába ment, hol vértanú halált halt. Utazása közben sok gyülekezetet alapított. Ezeket eltávozása után is tanította és vigasztalta leveleivel.

Tizenhárom levele maradt a Bibliában.

Az őskeresztyének élete.

Az őskeresztyének élete tiszta, békes, boldog élet volt, pedig hitellen és erkölestelen világban éltek. Nekik azonban volt hitük. Hittek Istenben s ezért életükkel is kiváltak a többi ember közül. Jézusnak éltek.

Az őskeresztyének istentisztelete.

Az istentiszteleteket kezdetben magánházaknál tartották. (Csel. 12,12.) Az üldözések idején barlangokban és erdőkben gyülekeztek, később pedig templomokat építettek mindenféle dísz, kép és oltár nélkül.

Anyanyelvükön zsoltárokat énekeltek, imádkoztak, egy idősebb keresztyén felolvasott a Bibliából, magyarázta és intette a többieket, hogy asszerint éljenek. Végül kiosztották az úrvacsorát és adakoztak. Ebből állt az őskeresztyének istentisztelete.

Az őskeresztyének egyházi élete.

Az őskeresztyének szerették Jézust és ezért úgy szerették egymást, mintha testvérek lettek volna. Olyanok voltak, mint egy nagy család, ezért nem túrték, hogy közülük bárki is nélkülözzék. Szegényeikről, betegeikről, özvegyeikről, árváikról gondoskodtak. Ezt a munkát szeretetből szolgáló férfiak és nők végezték. Ezeket a férfiakat görögül diakónusoknak, a nőket pedig diakonisszáknak hívták. A szegényeket a gyülekezet kincseinek tartották.

Összejöveteleikre ételt is vittek és megvendégelték egymást. Ezt szeretetvendégségnek, görögül: agapénak hívták.

Az őskeresztyének egyházfegyelme.

Az őskeresztyének szigorú egyházfegyelmet tartottak. Aki rossz útra tért, azt először testvérileg figyelmeztették. Ha nem javult meg, eltűntették az úrvacsorától és nem barátkoztak vele. Ha ez sem használt, kizárták a gyülekezetből. De ha megtért, ismét visszafogadták maguk közé.

Az őskeresztyének üldözése

Az őskeresztyéneket előbb a zsidók üldözték. Ez meg van írva a Bibliában. (Apostolok cselekedetei). Az első vértanú (mártír) István diakónus volt. (Csel. 7,55–60.) Az apostolok is mind vértanú halált haltak, csak János nem.

Az üldözést még kegyetlenebbül folytatták a pogányok mintegy 300 évig. Sok ezer vértanú halt meg fegyver által és a cirkuszokban, ahol kiéhezett oroszlánokkal szétéptették őket és gyönyörködtek szenvedéseikben. A legkegyetlenebb volt az üldözés Néro császár idejében, ki szurkos bőrökbe csavartatta és meggyújtatta a keresztyéneket. Ezek voltak »Néro császár élő fákljai«.

A keresztyének hősiességgel túrték az üldözéseket. Nyugodtan haltak meg, mert tudták, hogy Jézushoz mennek. Halálukkal még több lelket hódított meg Jézus számára, mint életükkel. Ezért mondták: »a keresztyének vére mag«, mely kikel és megsokasodik.

(Folytatjuk)

A PRESBITER JÖVŐJE – A JÖVŐ PRESBITERE

A Mohács-kölkedi presbiterkonferencia nyitónapján – június 10-én hangzottak el a címben jelzett gondolatok. Közvetlenül a megnyitás előtt a felhők mögül előbúvó Nap arra csábította a résztvevőket, hogy rövid sétát tegyenek a közeli református temetőben. A kölkedi temető ugyanis páratlanul szép, hitvalló sírfeliratairól nevezetes. A nagyvárosok borzalmas sírkő-rigmusai után valóságosan szívderítőek. „Itt várja Krisztusát” – „Kik síromat szemlélték, Istent dicséérték.” – „Istenben megboldogult...” A „győzedelmes Egyház” földi emlékeivel találkozott itt a konferencia résztvevői.

Ezekután kézenfekvő volt a „Küzdő Egyház” s benne a presbiter jövőjének kérdése. Ez a jövő csak kis részben azonos evilági jövőnkkel. A mi országunk a mennyben van! Aki Isten Országában vet, ott

arat majd. Aki hűségesen, kitartóan, pontosan és jól végzi reábizott küldetését, annak még akkor is van jövője, – amikor már a sivatag pora lepte be a világ piramisait. A presbiter gyülekezetében nem a múlt utolsó mohikánja, hanem mindig a „jövő század” embere. Ezért fáradhatatlan, lelkes, és mindig Krisztusának felelős.

Ezt tudva felel meg annak a követelménynek, hogy ő a jövő presbiter. Aki ma alapoz, hogy az utána következők már építkezzenek. Körülötte a világ szüntelen változik. Társadalmi erők jönnek-mennek. Anyagi érdekek és érdekcsoportok elmúlnak. Régi arcok eltűnnek, újak jelennek meg. Isten, az egyház, a gyülekezet azonban örökkévaló. Isten országa a stabilitás a szüntelen változások világában. Ezért nem foglalkozik kellelénél többet az olyan kérdésekkel, mint pl.: Mit tartogat a

jövő? Az ő jövője, s a jövő presbiteré Istentől veszi feladatait, s azok teljesítéséhez a lehetőségeit.

Mindent mindig korszerűen és időszerűen tesz. Vetni, – vetésidőben kell! Aratni, aratásidőben lehet. A presbiteri szolgálat (csak) akkor eredménytelen, ha az megkésetten történik. – Egykor faekével szántottak, majd a vaseke következett. Manapság traktor járja. Nyilvánvaló az, hogy ma már nem lehet „faekés”-módon presbiteri szolgálatot végezni. Meg kell tanulni a gyülekezetvezetés legkorszerűbb és leghatékonyabb módjait. Mindig Isten Szentlelke segítségül hívásával.

A ma presbiteré már a XXI. századra, s egyúttal a III. évezredre készíti gyülekezetét. Mindenekfelett pedig e veszendő világból – „hogya senki el ne vesszen” – az örök üdvösségre.

P. V.

Szirom rezdülése

Tiszteletadással és köszönettel
Dr. Török István professzornak,
90. születésnapjára

Sebestényné 1994
Balázs Mária

Halvány
halk
és bánatos
a táj –
mit szirmok,
ha zenélnek,
mikor valami
kimondhatatlanul
sajog és fáj...

De ez a halk,
és halvány valami
a szirmok
rezdülése,
mit csak az tud
fölfogni,
és kihallani,
akit a Kimondhatatlan
visszavár.

S ahogy
elhalványul
az arcom,
a hangom halk lesz,
mint ama táj,
ki a Szenvédőt
s Kimondhatatlant
könyörgi vissza,
hiszen kelyheit
és szirmait:
újra és újra nyitja.

Vékey Tamás

Emlékezetes presbiterek

Kazinczy Ferenc

(1759–1831)

Amikor a könyvtáros átvette a kőrölapot, melyen ez állt: „Fejes István; Kazinczy Ferenc a sátoraljaújhelyi református egyház főgondnoka 1814–1818” (Protestáns Egyházi és Iskolai Lap 1873.) meglepetten így szólt:

„Nem is tudtam, hogy Kazinczy ilyesmivel is foglalkozott!”

Népünknek de sok nagy fiáról, református egyházukban végzett szolgálatáról feledkezett meg a református utókor.

Nélkülük nem lennének mi! Kazinczyt, mint az első nagy irodalom-szervezőt tartja számon a műveltebb közlet. Néha a hősöknek kijáró tisztelettel emlékezik meg a Martinovics-mozgalom szétzúzásokkor halálraítélt, majd meghatározatlan idejű várfogságra „kegyelmezett” hazafiról. Számon tartják az iskolaszervezőt. Akadnak, akik tisztelettel emlegetik a 7 gyermeket felnevelő gondos édesapát. Szinte nem emlegeti senki azt a felsorolhatatlanul sok szolgálatot, amit egyházáért végzett, – mint egyszerű presbiter! Utóljára talán Zoványi és Révész írtak róla. (Hány évtizede annak, hogy ők elhunytak?) Legfőbb ideje annak, hogy újra visszahozzuk a református közletbe Kazinczy Ferencet és szolgálatát.

Nagymúltú család sarja. Dédnagyapját: Pétert is halálra ítélték. Már ő is határozottan kiállt a magyar nép és a protestantizmus szabadságáért. Az ítéletet követően felajánlották neki, ha katolikusnak áttér, megmenetheti életét és vagyonát. Ezt a lépést megtette. Ámde fia: András visszatért a református egyházba. Utóbb II. Rákóczi Ferenc oldalán folytatja azt, amit apja elkezdett. A családon belül – a szabadságharc bukása után folytatódna a református kegyesség és a honszeretet hagyományai, Kazinczy Ferenc édesapja: József mélyhitű és egyházáért sokat tevő, nyolc gyermekét kegyességben nevelő ember. Gyermekével és cselédségével naponként tart áhitatokat. A kor szokása szerint első fiúgyermekét katonalíztnek szánja. Ámde, amikor felfedezi,

hogy gyermeke 7 esztendőskorában nagy gyönyörűséggel olvassa Ézsaiás próféta könyvét, megváltoztatja tervét.

A protestáns vallásnak ügyvivőt

akar belőle nevelni, aki az udvarnál gyámolítja felekezete érdekeit. (Nagyjelentőségű szerepet játszottak Bécsben az ún. „protestáns ágensek”, akik eklézsiáik érdekeit védtek a császárok katolikus tanácsadóival szemben.)

Kazinczy Ferenc tíz éven át tanul Sárospatakon. Még a teológiát is elvégzi. Felszentelhetné magát lelkésznek, de inkább a népoktatás megszervezését vállalja kassai tankerületi iskolafelügyelői státusban. Hat év alatt

több, mint száz iskolát alapít.

A francia forradalom hatására a magyar jakobinus-mozgalom vezéralakjává válik. Elítélése után 3 héttig várja kivégzését. Kegyelemben részesülve 2387 napot tölt a legkeményebb börtönökben, így Kufstein várában is. Életének ezt a kemény időszakát arra fordítja, hogy átgondolja a magyar nyelv, irodalom, közélet legfontosabb kérdéseit. Kiszabadulva egyszerre a magyar közélet mindenésévé válik. Egyfajta Tudományos Akadémiát testesít meg. Minden számbajövő személyiséggel kapcsolatot tart.

Eközben négy éven át 1814–1818 között helyi eklézsiájának főkurátora. A hajdan nagyjelentőségű Sátoraljaújhely Kazinczy korában fényét veszített egyház lett. Ennek anyagi, földrajzi és politikai okai voltak. Nem utolsósorban a lelki elerőtelenedés járta. Leromlott egyházat vett át. Viruló gyülekezetet adott át utódjának. Négy évi működésének kései leírója: Fejes István lelkész 1873-ban így emlékelte a hajdani főgondnokot: „A nagy szellemekre nézve nincsen csekély munkakör. Kazinczyra nézve sem volt az az újhelyi református egyház főgondnok hiatala. Mert amit ezen állásban tett, az egyházunk történetében korszakalkotó volt.”

Javaslatára átszervezték az egyházközségi állásokat és munkaköröket. Három rosszul fizetett, s ezért immel-ámmal betöltötti lelkészi állás helyett egy jól megszervezett állást hozott létre, s a kerület egyik legkiválóbb lelkészét nyerte meg a szolgálatra. Neki viszont már nem kellett iskolai oktatással foglalkoznia. Kifejezetten a lelkészi teendőkre koncentráltatott. Az addigi egy tanítót felmentette a harangozó teendőktől, s így idejét teljesen az ifjúságnak szentelhetette. S külön harangozót alkalmazott. Így mindenki teljes erejével tehetett a maga dolgát. Rendbehozatta a templomot és az egyház egyéb épületeit, valamint az iskolát. Ennek érdekében még a legnagyobb adózóktól is behajlotta azok nem csekély hátralékait. Senki sem zúgolódott a jelentős anyagi áldozatok miatt, mert

mindenki tapasztalta „az erélyes főgondnok mellett az egyház szembetűnő emelkedését.”

Kazinczy csak azután mondott le hivataláról, midőn végrehajlotta, vagy rendes folyamatába indította mindazt, amiért a közbizalom állására hívta. „Hála érte a derék embernek! Nagy tisztelet érdemel ő tőlünk, hogy nagy szelleme ily kicsinynek látszó dolgokkal bibelődött! Bocsásson meg azért az irodalom az újhelyi egyháznak, hogy Kazinczy idejéből négy évről néhány napjára elrabolta...” – így a kései krónikás.

Ő maga pedig – a mai presbitériumok tanulságára is – amikor *segédgondnokot* választat magam mellé, így mutatja be hivatalársát a gyülekezetnek: „megszerzette magának azt a közhivatalt viselőnek igen szükséges tulajdonságot, hogy a dolgokat *serényen és sikeresen* tudja végrehajtani. Ahol az *együttműködők szeretik egymást*, s becsülik önmagukat. S ahol *egyedül a közjót* keresik: nem a maguk érdemeiknek litogatásukra, ott minden jól, ott minden csendesen megyen.”

Papp Vilmos

EGÉSZSÉG – BETEGSÉG A HÍVŐ ÉLETÉBEN (II.)

A Presbiteri Biblia-iskola 1993/94-es évfolyamán a fenti címmel hallgatható ELOADÁS-SOROZAT utolsó két alkalman a szűkebb értelemben vett „TERMÉSZETGYÓGYÁSZAT” többé-kevésbé részletes tárgyalására került sor. A természetgyógyászat, másik nevén, ALTERNATÍV GYÓGYÁSZAT módszerei két fő csoportba sorolhatók: a természet megfigyelésén alapuló módszerekre és az okkult gyógy módokra.

A NEGYEDIK ELŐADÁSON az OKKULT GYÓGYMÓDOKKAL foglalkoztunk. Ezek kivétel nélkül vallás-filozófiai alapon indulnak és építkeznek, azaz semmiféle bizonyítható természettudományos alapjuk nincs. Háttérük, vallási gyökereik pedig a keresztyénségtől, a Biblia világképétől teljesen idegen, hamis világkép; a keleti természetvallások felfogása ez, a PANTEIZMUS. Ellentétben sok mai divatos feltételezéssel, a panteizmus istensége és a Biblia Istene nem azonos, még csak hasonlóság sincs közöttük. Ugyanakkor nagyon hasonlít ahhoz a valakihez, akit a Biblia 'e világ Istené'-nek nevez (2 Kor 4,4).

Ezek az ún. gyógy módok három alcsoportba oszthatók: 1. Az akupunktúra és leszármazottai. 2. A jóga és a relaxációs metodikák. 3. A parapszichológiai módszerek, melyek további két fő ágazata az Agykontroll és az ún. bioenergetikai módszerek.

I. Az AKUPUNKTÚRA hatását illetően az igazsághoz azok járhatnak a legközelebb, akik azt a hipnózis sajátos, rituális formájának tartják. Mint ilyen, okkult hatásoknak nyithat kaput. Ugyanezen az úton van hatása a nálunk széles körben gyakorolt TALPMASSZÁZSNAK és ugyanazok a káros következményei is.

II. A JÓGA nem választható el a hinduizmustól és nincs csak testi jóga. Aki jógázik, az 'e világ Istenével' kerülhet közvetlen kapcsolatba és így az okkultizmus magányzárkájába. Kiderült, az AUTOGÉN TRÉNING, a „vallástalanított” jóga szintén okkult hatásoknak nyithat kaput. Erről azért is fontos tudnunk, mert a ma népszerűvé vált ún. lazítási technikák már nemcsak a gyógyászatra korlátozódnak, hanem A TÁRSADALOM MINDEN RÉTEGÉT ÉRINTŐ, ELÉRŐ, ÁTSZÓVÓ EGYETEMES TÁMADÁS részjelenségei. Gondolhatunk itt az iskolákban kínált szuggesztiós tanulás módjaitól az országban széltében-hosszában reklámozott csoporthipnózis lehetőségéig számtalan dologra.

Ezek két úton jelentenek veszélyt: 1. A passzivitás állapotán át, ami FOKOZOTT SZELLEMI FERTŐZÉSI VE-

SZÉLYNEK teszi ki az embert. Korunk két neves agykutatójának – Wilder Penfield és a Nobel-díjas John Eccles – az eredményei ma ezt tudományosan bizonyítják. Itt a tudományosságot azért kívánom nyomtatékosan hangsúlyozni, mert a biblikus hívő orvosokat gyakran éri az a vád, hogy ami tudományosan bizonyítható, azt hajlandók jónak elfogadni, ami pedig nem, vagy még nem bizonyított, arra könnyen kimondják: az Ellenségtől való. Ebben az esetben a „tudomány” éppen a Sátán működésére hívja fel a figyelmet, azt bizonyítja!

2. A lazítási technikák másik veszélyt jelentő mechanizmusa A SZELLEMI IMMUNRENDSZER BÉNÍTÁSA, amit az akarat és az értelem kikapcsolása jelent a szuggesztió révén. A lazítási technikák újján terjedő okkult fertőzés a „testi jár-

ványok” közül nagyon hasonlít az AIDS-hez, hiszen az AIDS vírus éppen az ember védekező rendszerét támadja meg és pusztítja el. Hasonlóképpen az emberi értelem (tudat) és akarat a lelki-szellemi védekező (immun) rendszer. Ha ezt kikapcsoljuk, akkor szellemi immunhiányos állapot áll elő! Az AIDS veszélyeit már felismertük és komoly erőfeszítések vannak világszerte a megfékezésére. A szellemi-lelki AIDS pedig minden akadály nélkül, szabadon terjed, sőt széles körben reklámozzák!

III. A PARAPSZICHOLÓGIAI MÓDSZEREK nem tagadják, hogy természetfeletti erőket vesznek igénybe, melyekről mi a Biblia alapján biztosan tudhatjuk, az ISTENNEL ELLENSÉGES SZFÉRÁBÓL VALÓK. A parapszichológia – művelői szerint is – a spiritizmus „nemesített”, tudományos köntösbe bújtatott változata. Az AGYKONTROLL első lépése egyfajta relaxáció, melyet a következő lépésben aktív és tudatos kapcsolatfelvétel követ szellemi lényekkel. Ez teljesen kimeríti a Biblia 'szellem-üllesztés' kategóriáját. A Szentírás alapján

az ún. Magasabb Intelligencia nem lehet más, mint a 'világosság angyalának' álcázott Gonosz és démonai. Az ún. BIOENERGETIKAI MÓDSZEREK, közönséges nevükön kézzártételes vagy magnetikus kezelések, szintén démoni erőkké hatnak. Ide sorolhatók: a homeopátia; a mesmerizmus, melynek „modern”, Japánból importált változata a REIKI; a szellemgyógyászat vagy hitgyógyító és a kristálygyógyászat.

Végezetül mindezen módszerek hatékonyságának fontos mozzanatát fedeztük fel. Láttuk, mind az ún. „gyógyító”, mind az árukapcsolásként megjelenő okkult HATÁS KÖZVETÍTŐJE A HIT. A hit, amit az ember nem rendeltésszerűen használ, vagyis nem az élő Istenhez kapcsolódik vele, hanem akármilyen vagy akármilyen máséhoz. A Gonosz pedig készségesen gondoskodik arról, hogy az erőforrást biztosítsa a sajátjából.

Az ÖTÖDIK ELŐADÁSON a természetgyógyászat „megtartásra” érdemes módszereiről volt szó. Röviden foglalkoztunk a GYÓGYFÜVES GYÓGYÍTÁS mai divatjával és hibáival. Láttuk, szeretik szembéállítani a gyógyszeres kezeléssel, szeretnek hamis jelszavakat hangoztatni és keverik a jót, a hasznosat a népi, babonás, megalapozatlan módszerekkel.

Felhívjuk a figyelmet A HELYES GYAKORLAT néhány szempontjára. Hívó ember ne tévedjen az „ÖNGYÓGYÍTÁS” zsákutcájába. Ne képzelje, gyógyteákkal minden gond házilág megoldható, vagy hogy ezekkel kárt nem lehet okozni. Legyen benne elég alázat ahhoz, hogy inkább az orvosi tanácsnak engedelmesskedjen, akkor is, ha az ömberének megtagadását jelenti.

Megállapítottuk, az egészségmegőrzést kínáló életmódi tanácsok túlzott komolyan vétele KETTŐS BÁLványIMÁDÁS: az „egészség bálvány” és a 'lusuk az istenük' – Fil 3,19 – közös kultusza. Jó, ha magát Krisztushoz tartozónak valló ember nem esik egyik végletbe sem. Testi életünk legfőbb bibliai törvénye a 'mértékletesség' (Gal 5,22).

Végezetül a hívó ember okkult gyógy módokkal kapcsolatos feladatairól volt szó. Ezek: mi magunk a helyes, biblikus ismeretekhez szabjuk a gyakorlatunkat, zárjuk le a saját életünkben az okkult határokat. Ezután fontos, hogy beálljunk az ébresztés szolgálatába. Saját szerepünket a helyén értékeljük. Legyünk újjelző táblák és tanuljunk meg közbenjárni másokért Istennél (Mt 17,21).

NYITOTT SZEMMEL PRESBITERI CSENDES NAP TITOKBAN?

Volt szerencsém részt venni a Budapest-Déli Egyházmegye budai felének presbiteri csendesnapján, amelyet május 28-án a kelenföldi gyülekezet termében rendeztek meg. Nem véletlenül írom: „volt szerencsém”, mert gyülekezetem lelkésze sem tudott róla, meghívót sem kaptam, s egy darabig hiába érdeklődtem: mikor lesz az összejövetelünk Kelenföldön, amelyet *Szilágyi Sándor* egyházmegyei gondnok a kanonika vizitáció során kilitáshoz helyeztet? „Nyomozásomat” végül siker koronázta: egy ismerős lelkész – baráti szíveségből – szerzett nekem egy nyomtatott meghívót, amely erre az alkalomra szólt. A hátralévő idő rövidsége miatt nekem már nem volt módom budai presbitertársaim körében az alkalmat propagálni. Úgy tűnik azonban, nemcsak hozzájuk, más érdekelt presbitériumokba sem jutott el meghívó – a szerény létszámból következően! U.i. a gazdag programot csupán 20–25 presbiter hallgatta meg. Nagy kár érte, mert olyan értékes előadások hangzottak el, amelyeket a presbiterek legszélesebb köreiből is épüléssel hallgathattak volna; biztosan nem lett volna kárba vesztett idő senki számára sem!

*Buzás János*nak az Észak-Pesti Egyházmegye gondnokának az elmúlt évtizedeket elemző előadásából megismerhettük: milyen változásokon, átalakulásokon (pozitívakon és negatívokon) mentek keresztül falusi gyülekezeteink és presbitériumaik a lezajlott társadalmi és politikai változásokkal összefüggésben. Számunkra – fővárosi presbiterek számára – lényegpótló volt ez az előadás, hiszen eléggé tájékozatlanok vagyunk a vidéki gyülekezetek sajátos problémáit illetően.

Varga Róbert, a Pasaréti Gyülekezet ifjúsági lelkésze beszédében rámutatott: csak Istennek odaszánt életű, Krisztusban hívő emberek alkalmasak erre az (egyházunk életében döntően fontos) szolgálatra. Ráműtatott, hogy a kiválasztásnál az erre elhivatott testvéreket kell megtalálni, s gyülekezeti tapasztalatai alapján ennek gyakorlati megvalósítását is részletesen elemezte.

Szünet után *Balla Tibor*, szövetségünk főtitkára tartott a presbiterek szolgálatának sokféle kérdésére kiterjedő előadást. Többek közt arra hívta fel a figyelmet: milyen felkészületlenül-felkészületlenül lépnek szolgálatba rendszerint az újonnan megválasztott presbiterek. Saját presbiterré választá-

sának, ill. választásának példáján keresztül szemléltetve is rávilágított erre a fontos problémára.

A témájukból lelkiismeretesen felkészült előadókat méltán bántotta a gyér hallgatói létszám! Ezért érthető Varga Róbert kifakadása az „érdektelen” presbiterekről. Érthető, de nem igazságos! Persze ő sem gondolta, hogy az alkalmat nem propagálták még minimális mértékben sem! Sőt, a Reformátusok Lapja a Presbiteri Szövetség egy másik budapesti (Kálvin-téri) rendezvényét közölve, még félreértéseket is okozott azon kevesek körében, akik tudtak a csendesnapról. Ha nem nyomozok olyan szívósan utána, ahogyan tettem, jómagam sem lettem volna ott...

Az a csoda tehát, hogy a fenti körülmények ellenére is eljöttünk néhányan a vendéglátó gyülekezet presbiterein kívül!

Most már csak az a kérdés: mire jó felkérni előadókat, felkérni megrendezésre egy gyülekezetet, – s a széleskörű propagálás, hívogatás, biztatgatás helyett szinte titokban tartani?!

Vagy netán ellendrukkerei vannak a presbiterek mozgalmának egyházunkban?

Kövespataki László

Gyülekezeti kissozótar

ÁHÍTAT

Az áhítat kifejezés zavartalan elmélkedést, az Igen való csendes, elmélyült gondolkodást jelenti.

Egyfajta belső erőgyűjtés: Isten Igéjén, az Ige mondanivalóján történő elgondolkodás. Azon, mit jelentett az adott Ige akkor, elhangzása idején az emberek számára, mit jelent ma – nekünk.

Az áhítat – rövid istentisztelet. Időtartama általában 5–15 perc.

Többféle áhítat lehetséges. Legismertebbek: a reggeli és az esti áhítatok. Ezeket általában kis keresztyén csoportok tartják. A rövid elmélkedést a csoport egy tagja, illetve vezetője tartja; egy reggeli

vagy esti ének, majd ima követi. Állandó csoportok esetén az áhítatot tarthatja mindig más-más személy. Áhítat tartásához nem szükséges teológiai vagy prédikatori végzettség, a teológiában jártos és a Bibliát jól ismerő résztvevők bármelyike vállalkozhat megtartására.

Házi áhítatot családi körben szoktak tartani. Ennek is megvan a maga bensőséges hangulata: utra-valót ad a család tagjainak az elkövetkező napra.

Az áhítat megjelenhet írásos formában is. Például lapjainkban a napi Igét – és annak a ma emberéhez szóló üzenetét olvashatjuk.

Az áhítat kifejezés érdekessége, hogy a Bibliában nem fordul elő ebben a formában. Kialakulása és a kifejezés meghonosodása az idők folyamán valószínűleg az egyre csökkenő szabadidővel hozható összefüggésbe.

Winter Silvia

A „MIATYÁNK” A LEGSZEBB MAGYAR KIEJTÉSSEL

Az Úrtól tanult, legszebb és legfontosabb imánkban csak három magánhangzónk (u, ú, ü) nem fordul elő. Köztudott, hogy kellemesen hangzóvá és változatosabbá a magánhangzók tesznek egy szöveget. Az imánkban levő többi (12) magánhangzót, sajnos, csak 11 betű jelöli. Van ugyanis egy hangunk (a magyar helyesírás „kítagadottja”); a *zárt e*, amelyet ugyanúgy írunk, mint a *nyílt e*-t. Így nem csoda, ha sokak kiejtésében csak egyféle *e* hang szerepel; általában *nyílt e*, de vannak, akik csupa *zárt e*-vel beszélnek. Ez a csúnyább, és még tájszólásnak sem tekinthető, mint az előbbi: az északkeleti nyelvjárás-területen ugyanis *nyílt e* van csak. Azt írtam egyszer több évtizede folyó vitánkban, hogy szép nekem a magyar nyelv egyféle rövid *e*-vel is, de kétfélével sokkal szebb. Ma is ezt valom, s ezért szeretném, ha tudatosodna is mindenkiben, református gyülekezeteinkben is, hogy ez a változatosabb kiejtés nemcsak többségi, hanem szebb és helyesebb is.

Ezt nyelvészeink is tudják, de anyanyelv-oktatásunk semmit sem tesz a két *e* hang különbségének a fennmaradására. Elégnek ítélik, ami pl. *A magyar helyesírás szabályai*ban (1984.) a 39. lapon olvasható: „Bár több nyelvjárásunkban és a köznyelvben is él az ún. zárt *e* hang, ezt helyesírásunk nem jelöli külön betűvel, hanem hagyományosan szintén az *e*-vel.” Hat példaszót felsorol még, de ez vajmi kevés a változatosabb kiejtés fennmaradásához. Ettől még a két hang közötti különbség el fog tűnni a helyesírás fogyatékossága miatt, mint ezt a megmaradásukért harcoló nyelvészek (Szarvas, Simonyi, Hunfalvy) már több mint száz éve megjósolták.

De nem is a helyesírásunkat kell megbolygatnunk, hanem a tankönyvek útján a *helyes kiejtést* elősegítenünk. Mint az olaszok teszik, akik szintén egyféle *e* betűt írnak, de ott-hon is, külföldön is begyakoroltatják, hogy mikor kell zárt, ill. nyílt *e*-t olvasni. Így gyakoroltatta 150 évvel

előtt első magyar nyelvű középiskolai nyelvtankönyvünk is, amelyet nem kisebb szerzők írtak a Magyar Tudományos Akadémia megbízásából, mint Czuczor Gergely és Vörösmarty Mihály. 1844-ig – tudjuk – latin volt nálunk a középiskolai oktatás nyelve, ezért csak ekkor készült magyar nyelvű magyar nyelvkönyv a középiskolák használatára; latin betűs írásunkban pedig éppúgy csak egyféle rövid *e* szerepelt, mint ma. Az utolsó kísérlet, hogy írásunkat a kiejtésünkhöz igazítsuk, a XV. században az ún. „huszita bibliában” történt

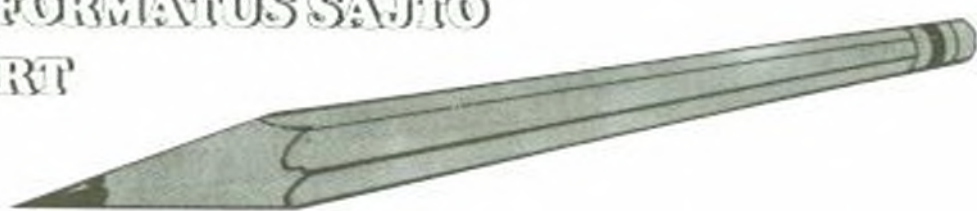
(a Bécsi-, Münchener- és Apor-kódexben), ahol mellékjelekkel jelölték, hogy a latin *e* betű zárt vagy nyílt hangot jelent-e. Vörösmartyék nyelvtana egy pontot tett az *e* fölé, így jelölték a zártágát végig az egész XIX. századi nyelvtanokban (pl. Táncsics Mihály, Ihász Gábor nyelvkönyveiben), azután tértek rá nyelvészeink a XVIII. század végén, Banóti Szabó Dávid és mások által kezdeményezett két ponttal való jelölésre. Czuczor és Vörösmarty azt írják 3 kötetes tankönyvük első kötetében, leszögezve, hogy nyelvünkben 15 magánhangzó van, hogy „a *nyílt e* és *zárt e* közötti különbségre itt eleve figyelmessé tétessék a’ növendék. Részletes szabályok a’ ragozás folytatában, ’s a’ második részben adatkak majd elő.” Ennél többre ma sem lenne szükség! Az említett ragozási szabályok azóta

nem változtak meg! Az MTA nagy nyelvtanában olvashatjuk (1961. I. 45.): „Bizonyos történetileg kialakult nyelvtani, pontosabban: szóképzés- és ragozásbeli szabályosságainkat ma is szabatosabban és áttekinthetőbben lehet ábrázolnunk, ha a szokásos helyesírástól eltérve, a nyelvészet gyakran alkalmazott jelölésmódjával megkülönböztetjük a sok magyar ember kiejtésében valóban élő kétféle rövid *e* hangot.” Akkor miért nem tesszük ezt?! De ha netalán a mellékjelek (egy vagy két pont) felrakása nem tűnne elég szerencsésnek, van egy (két évtizedes) javaslatom: egészítsük ki magánhangzóink jeleit a felső részen nyitott görög *e* betűvel, s legyen ez a *nyílt e* jele; a *zárt e*-t pedig jelöljük az eddigi, felül bezárt latin *e* betűvel. (Az első sem lehet idegen a magyar szemnek, hiszen újabban a tévé magyar nyelvű feliratain is gyakran látható minden rövid *e* hangunk jelölésére. Használjuk hát bátran ezt a görög betűt, de csak a *nyílt e* hang jelölésére! A református Énekeskönyv valamennyi szövegét átférnám így a szebb, változatosabb és helyesebb olvasás-kiejtés céljából, de most mutatóban álljon itt csupán a minden istentiszteletünkön hangosan együtt imádkozott legszebb és legfontosabb imádságunknak, az Úr imádságának a jól ismert, a többség által a két rövid *e* hang megkülönböztetésével mondott szövege:

„Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a te neved: jöjjen el a te országod; legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy a földön is. A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma. És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk azoknak, akik ellenünk vétkeztek; és ne vigy minket kísértésbe, de szabadíts meg minket a gonosztól. Mert tiéd az ország, és a hatalom és a dicsőség, mind örökké. Ámen. (Máté 6,9–13.)

Dr. Bodolay Géza

A MAGYAR REFORMÁTUS SAJTÓ MEGÚJÍTÁSÁÉRT

Gondolatok tiz tételben

1. A magyar református nyomtatott és elektronikus sajtó megújulása és megújítása csak újjászületett, megújult munkatársaktól remélhető. Ezért elsősorban a megújulást ajándékozó Lélekért esedezünk, s a Szemháromság, egy, örök, igaz Isten színe előtt alázatban és engedelmisségben együtt gondoljuk át azokat a feladatokat, melyek evangéliumi felelősségünkben következnek. A Szentírás tanításai és hitvallásos-hitvalló eleink öröksége iránti hűséggel, a megváltozott történelmi és társadalmi viszonyok között élő népünk és egyházaink iránti szolidaris szeretettel gondoljuk át teendőinket. Istenünk, Urunk előtt elcsendesedve átérezzük „az írástudók felelősségének” terhét és gyönyörűséges ígését a pluralista demokrácia és az egyházon belüli kegyességi pluriformitás, sokféleség keretei között eligazodást kereső bonfítársainkért és hittestvéreinkért.

2. A magyar nyelvű református sajtó megújulása nem csak az újjászületett, megújult munkatársaktól várható. Ennek érdekében egész egyházunknak imádkozó közösséggé, megszentelődő gyülekezetté szükséges válnia, lelki, pneumatikus fejelemben és állhatatosságban. Hiteles információt váró-élvő hívő népünk imádságai is kelljenek ahhoz, hogy senki ne élhessen vissza az információkkal, hogy a tájékoztatás megtisztuljon a manipulációtól, az igénytelenségtől, a szűkeség kísértésétől.

3. A megújult református sajtóban minden információ tehát nyílt, hiteles, eredete szerint nyilvános bizonyágtétel. Az Úr Jézus Igehirdetése és munkássága mindenestől fogva nyilvános, publikus volt: „Én nyilván szólottam a világnak, én mindenkor tanítottam a szinagógában és a templomban, ahol a zsidók mindenütt összegyűlekeznek; és titkon semmit sem szólottam” (Ján 18,20). Később a tanítványok és az apostolok is nyíltan szólottak Isten nagyságos tetteiről. Az általuk közölt hiteles információ leplezetlen, kérdőzetlen közlése volt Isten akaratának, az igazságnak, mely szabaddá tesz. A bibliai értelemben vett református információ egyszerre páli és péteri típusú, azaz nyilvános és lelkigondozói, publikus bizonyágtétel az üdvösségre! Ennél kevesebb nem lehet az információ, mert akkor az a bulvárlapok pletykaszintjén reked meg, illetve áll- vagy félígazság marad. Nekünk nem az emberek

kíváncsiságát, hanem üdvösségét kell szolgáljunk.

4. A magyar református sajtó ezért lényege szerint nem lehet más, mint vallástétel Isten szabadításáról Jézus Krisztusban. Ezért a hitvalló református sajtó kitüntetett megbízatása az evangéliumi információ mellett az olvasó **konfirmálása, megerősítése** református hitében, elkötelezettségében, jellemében, életvitelében és gondolkodásában. Ez az evangéliumi publicisztika szilárd fundamentumot kíván építeni szolgálataival a talajvesztett életek alá, s az utánuk következő nemzedékek számára. „Mert más fundamentumot senki sem vehet azon kívül, amely vezetett, mely a Jézus Krisztus” (1Kor 3,11).

5. Az ilyen értelemben vett hitvalló református sajtó feladata a meddő és félrevezető viták kerülése, ugyanakkor az egyházunkat valóban szorongató és feszítő tényleges kérdésekben a **tisztázó, megoldást ösztönző kereső disputa ösztönzése, a nyílt párbeszéd, a nézetek ütköztetése, nem személyek viaskodása.** Az így felfogott evangéliumi publicisztikának missziói küldetése van: a pogányoknak, s minden teremtménynek meghirdetni Jézus Krisztus váltásigművének történelemformáló, s a személyes életeket megváltó hatalmát és örök értékét. E célért mindenki velünk nyílt szívvel vállaljuk a disputát, a párbeszédet. Tiszteséggel és nem hangoskodva, „mert ez jó és kegyes dolog a mi megváltó Istenünk előtt, aki azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön, és az igazság ismeretét eljussan” (1Tím 2,3-4).

6. A hitvalló református publicisztika minden formájában hitvallástétel és **közbemjárás** az Ige értelmében: „Krisztusért járván tehát követségben, mintha Isten kérne mi általunk: Krisztusért kérünk, béküljete meg az Istennel” (2Kor 5,20). Amennyiben a református sajtó nem az egyéni és közösségi megbékélést szolgálja, nem méltó a nevéhez! Abban a világban, amelyikben a rossz hír a figyelmet felkeltő jó hír, mi jelenlétünkkel és a ránk bízott üzenetekkel bizonyítjuk az ellenkezőjét: **az evangélium, az örömhír az igazi jó hír!** Ez a mi evangéliumi médiaetikánk alapelve, amiből egy jótányit sem engedhetünk soha, senkinek, semmilyen körülmények között!

7. A hitvalló református publicisztika **evangéliumi önértelmezése** szempontjából érdemes végiggondolnunk a sajátosan református teológiai örökséget: elsősorban a

publicisztika öröklői küldetését, illetve Jézus Krisztus hármastiszteinek (papi, prófétai és királyi tiszte) mai összefüggéseit.

8. A hitvalló református publicisztika evangéliumi önértelmezésének és iránytartásának folyamatos ellenőrzése, illetve szükséges **korrekciója céljából fontos a szakmai reflexió.** Évtizedek hiányosságait pótolandó, legfőbb ideje kidolgozni az **evangéliumi újságírás teológiáját!** Ezt a célt hatékonyan szolgálhatja a szakemberek eszmecsereje szervezett formában és keretek között, így a Magyar Református Sajtókamarában, melynek létrehozása nélkülözhetetlen!

9. A sajtót mind nyomtatott, mind elektronikus formájában eszköznek, médiumnak tartjuk arra, hogy a **közéleti, pluralista véleményalkotás folyamataiba belevigyük a magunk Istentől rendelt, evangéliumi pozícióit és álláspontjait.** Ennek révén nemcsak lelki és erkölcsi normát tudunk felkínálni, hanem értékhorozó és értéképző alternatívát is tudunk nyújtani egyházi, de főként egyházon kívüli magyar közvéleményünknek, amely sok megnyilvánulásában magán hordozza az utyáktól örökölt hiábavaló életmód szomorú jegyeit.

10. A hitvalló református sajtó és újságírás evangéliumi hivatásának betöltése érdekében szükséges az intézményi, illetőleg szervezeti háttér létrehozása az említett szakmai szövetség formájában. Ebben feltétlenül számíthatunk a **hazai és a határon túli magyar református sajtó legkülönbözőbb kommunikációs eszközei** (országos, kerületi, területi lapok, időszakos kiadványok, folyóiratok, hírszolgálatok, rádió és televízió) **munkatársainak együttműködésére.** Szükségesnek tartjuk az egyidejű kapcsolattartást külföldi református és protestáns sajtószolgálatokkal, nemzetközi szervezetekkel, médiaakadémiákkal. Az evangéliumi publicisztika szakmai utánpótlása biztosításáért szükségesnek látjuk a külföldi médiaakadémiákhoz hasonló, regionális vonású **fakultatív képzésformák létrehozását** (pl. a több ország határhoz közelfekvő teológiai fakultásokon, mint Sárospatak, Debrecen), illetve ezek lehetőség szerinti koncentrációját (pl. a Károli Gáspár Református Egyetem keretein belül, fakultatív tárgyként).

Budapest, 1994. húsvétján

Békfi Lajos
református lelkész,
felelős szerkesztő

Az Egervölgyi Presbiteri Szövetség tavaszi munkájáról

Az egyházmegyei szövetség vezetősége az 1994. február 19-én Noszvajon megtartott I. presbiteri csendesnapján – Balla Tibor főtitkár vezetésével – elhatározott tervét Isten Leike segítségével tett követte.

Erről szeretnénk örömmel hírt adni. Célkitűzésünk szerint a tavaszi munkák beindulásáig 6–8 gyülekezet presbiterit és lelkipásztorait meghívtuk körzeti presbiteri csendesnapra (mi ezt magunk között csak „bókor”-nak neveztük el). Az Országos Szövetség által megfogalmazott hármasszóval indultunk, az Úr segítségét kérve: „RŐLÁTOK-VELETEK-ÉRETTETEK” az Úr földi egyháza építésén munkálkodni, s az első lépéseinket megáldotta az Úr.

A noszvaji csendesnap után március 12-én Mezőkeresztes, április 16-án Mezőkövesd volt a vendéglátója a környékből összesereglett atyafiaknak. A három alkalmon csaknem presbiterünk fele vett részt – mintegy 150-en.

A program a következő volt: Megnyitó istentisztelet, a helyi lelkipásztor szolgálatával. Aztán a személyes bemutatkozások következtek. Majd vita-indítóként a főtitkár és a vezetőség tagjainak az előadása, biztonyságtétele következett. Négy kérdéskört ölelt át

ez: 1. Kapcsolatom Istennel (Az élő hit, megterés, imaélet, napi igeolvasás). 2. Kapcsolatom a gyülekezetemmel, az egyházzal (Istentisztelet látogatás, bibliaórákon, presbiteri gyűléseken való tevékeny részvétel lehetősége és kérdései). 3. Kapcsolatom nemzetemmel – népemmel (A mindennapi élet kérdései, a választások kérdései – az ország jóléte az én jólétem is!). 4. Milyen feladatokat bízott rám Isten a gyülekezet külső építésében s a belső missziói munkában? Az otthonát kínáló gyülekezet – szíves vendéglátója is volt a résztvevőknek. Köszönet érte. Ezt követték a hozzászólások, amik jelezték a témák fontosságát és „élétszagát”. S kialakult beszélgetés után közös imádság zárta az alkalmat.

A kétségeink után – sikerül-e, jönnek-e az atyafiak? – örömmel adunk hírlát annak, aki elindított minket ezen az úton, hogy meg is segített. Az előadáshoz, biztonyságtételhez nem szokott ajkak bátran szóltak. A presbiter testvérek érdeklődésére, aktivitására jellemző volt, hogy a tervezett időre befejezni soha sem tudtuk az alkalmat. A személyes bemutatkozások alkalmával, sokszor küzdöttünk az el-

érzékenyülés könnyeivel, amikor az idősebb testvérek életük nehézségeit és küzdelmeit mondták el. A megbeszélésekből egymás hite által épültünk.

A következőkben minden presbiter testvérünket névre szólóan kívánunk meghívni, remélve, hogy így az elmaradt testvéreink is megmozdulnak majd.

Szeretettel kérjük lelkipásztor testvéreinket, ha nem tudnának eljönni a csendesnapra, a presbiterekkel küldjenek egy rövid köszöntést, biztató szót – esetleg leírva, s így bátorítva is, hogy imádságban hordozza a szolgálókat és a hallgatókat.

Bízunk a gondviselő kegyelem erejében, hogy ezt a beszámolót sok fogja követni a Presbiter c. újság hasábjain is, más egyházmegyékből. Terveinkben szerepel a kapcsolatfelvétel, előadók cseréje más egyházmegyei szervezetekkel, hogy egymás eredményei, s néhan hibái megismerésével kölcsönösen épülhessünk.

Testvéri szeretettel köszöntünk minden kedves Presbiter Társunkat az Úr Jézus Krisztusban!

Az Egervölgyi-rész Vezetősége

EGYMILLIÓ FORINTNYI KÁRPÓTLÁSI JEGY

Áldottemlékű, egykori főgondnokának: dr. Teleki László grófnak és hitvesének Alapi Salamon Évának emlékezetére márványtáblát állít felújított templomában a gyömrői eklézsia. Teszi ezt abból az alkalomból, hogy a hívő szülők méltó gyermekei, a Bázselben élő Géza és Miklós a renoválásból adódó költségekhez, hozzájárulásként egy millió névértékű kárpótlási jegyüket ajándékozták kicsiny koruk kedves gyülekezetének. Őket a presbitérium már régebben tiszteletbeli főgondnokul választotta, itthon jártuk alkalmával. Rájuk is vonatkozik szüleik emléktáblájának Igéje: Ézsaiás 32,8. – „A nemes nemes dolgokat tervez és a nemes dolgokban meg is marad”.

H. J. I.

SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL

Szövetségünk első félévi tevékenysége azt bizonyítja, hogy Isten lágra nyitotta az evangélium terjesztése előtt a kapukat. Most már elmondhatjuk, hogy ajtó-ablak tárva van. Továbbra is kérjük a lelki munkában résztvenni kívánó hívő presbiterok szolgálatra való jelentkezését.

MÁRCIUS

3. Missziói szolgálataink megbeszélésére hívtuk meg az egyházkerületek missziói előadóit, a Zsinat missziói osztályvezetőit és a Károli-Gáspár Egyetem Nagykőrösi Tanárképző fakultásának képviselőit. A megbeszélésen az egyházkerületekben, ill. egyházmegyékben tervezett konferenciákról, valamint egy presbiteri továbbképző program kidolgozásáról esett szó.

8. A Pápai Egyházmege gondnok, márc. 12-én a Somogyi Egyházmege gondnok, márc. 15-én a Tatai Egyházmege gondnok konferenciáján szolgált a főtákar.

9. Szerkesztőbizottsági munkaülés.

19. Szövetségünk bibliaiskolája tartotta foglalkozását.

26. Sárszentmihályon presbiteri konferencián szolgált Vándor Gyula tákar.

ÁPRILIS

6–8. Berekfürdőn volt a MRVVSZ (= Magyar Reformátusok Világszövetsége) III. Ref. Világtalálkozó előkészítő bizottságának ülése, melyen a főtákar vett részt.

9. Szentesen a Békési és a Csongrádi egyházmege presbiteri konferenciáján szolgált az egyházmegek vezetői, holland testvérek, Nagy Ferenc József elnök és a főtákar.

16. Szövetségünk bibliaiskolája tartotta foglalkozását.

18. Lovasberényben volt presbiteri bibliaiskolán a főtákar.

20. Főtákar értekezlet volt.

23. Az Északpesti Egyházmege gondnok- és pénztárosi csendesnapja volt Budakalászon a főtákar szolgálatával.

27. Szerkesztőbizottsági ülés.

MÁJUS

7. Bibliaiskola. A MRVVSZ Dunamélti Területi Rész közgyűlése volt a Ráday Kollégiumban.

10. Az Északpesti Egyházmege közgyűlésén vett részt a főtákar Pécelen.

12. Tüski István magyar származású hollandiai lelkész magas állami kintűntetésen vett részt a főtákar.

Gratulálunk az ETI Alapítvány elnökének a kintűntetéshez.

18. A Rajna-Westfaliai Egyház vezetőivel való megbeszélésen vett részt a főtákar.

22. Kardos Abel lovasberényi, május 23-án Ilés Dávid lelképásztor beiktatásán vett részt a főtákar. Isten áldását kérjük lelképásztor testvéreink szolgálatára.

28. Bibliaiskola.

30. Illyefalván (Erdélyben) volt a III. Ref. Világtalálkozó és a MR Egyetemes Zsinat Előkészítő Bizottságának ülése a főtákar részvételével.

JÚNIUS

4. Ünnepélyes záróösszejevetelt tartott a bibliaiskola.

10–12. Presbiteri konferencia volt Kőlkeden Szabó Mihály mohácsi lp., Papp Vilmos, Csekei Tibor, dr. Hegedűs Loránt, dr. Bütösi János, Nagy Ferenc József és a főtákar szolgálatával.

15. Ülésezett a „Presbiter” szerkesztőbizottsága.

18. Beregszászon iktatták be Kárpátalja új püspökét, Gulácsy Lajost. Sok erőt, bölcsességet, hitet, és kitartást kívánunk Püspök Úr szolgálatához.

22. Ülésezett Szövetségünk Elnöksége.

Balla Tibor

KÉPMAGNÓ A GYŰLEKEZETI ÉLET SZOLGÁLATÁBAN (3.)

Amikor jelen soraim írom, néhány nappal vagyunk túl *Huacolat: Messiás e. oratóriuma* elkészítésén, amelyet Urunk kegyelméből a Budapest-Rákóczi Református Egyházkerületben képmagnóról nézhetünk végig. Az angliai St. Martin in the Fields Enok és Zovakara előadását Sir Neville Merriner vezényletével az is elisménytette, hogy az oratórium Igét nyomon tudjuk kísérni – részben külön felolvasás által, részben közvetlenül a képmagnóról. Most egyetlen Igét idéznék itt: „Ihaleleje, mert emlékező az Úr, a mi Istenünk, a Mindenható” (Jelenések 19:6). Ez az oratórium legnagyobb és legméltóságosabb kőszere. Úgy érzem, a résztvevő testvérek marandó lelki emlénnel tértek vissza otthonokba.

Azért is hivatkoztam most a Messiás e. oratórium képmagnóról történt lejátszására, mert úgy érzem, hogy a képmagnós szolgálatnak még további területei is vannak azon túl, amelyet a cikk-sorozat első két részében leírtam.

Mire e sorok megjelennek, Testvéreink már más forrásból is tudni fogják, hogy ez év októberében Budapesti tíz gyülekezetében lesz egyidőben evangélikai. Nem érdektelen a gyülekezeteket itt is megemlíteni. Ezek: *Pétszentlőrinc-Kosztah-tér, Csepel Központ, Mátyásföld, Rákóczi-saba, Frangepán utca, Rákospalota-Újváros, Nagyvárad-tér, Józsefváros, Buda-Szilágyi Dezső-tér, Kelenföld.* Ezt az evangélikai színterületet elő, de hadd említsem meg mégis dr. Füzési Zoltán rákóczi lelképásztor, aki a *Presbiteri Szövetség Bib-*

liaiskolája állandó előadója is. Isten áldja meg ez irányú tevékenységét, imádkozunk szolgálatáért! *A Budapest-Evangélikai Központban kapcsolódva kívánom üzenetemet és szeretettel felvetni azt a javaslatot vagy ajánlatot, hogy először lenne egyes evangélikai istentisztelet képmagnós szolgálatra történő vizsgálata, amelyet a későbbiekben foglalkoztat, terjesztés is lehetne. Ennek kivételzését, a helyszínek kiválasztását – úgy érzem – a Zsinat más szervezete tudná a legjobban megoldani, amely a TV által közvetítendő istentiszteletet fogja össze. Már korábban is utaltunk arra, hogy a Zsinat, Abonyi Zoltán osztályvezető révén már eddig is nagy súlyt helyezett erre a szolgálatra. Egy videokazettán mintegy négy evangélikai istentisztelet felvételét lehetne rögzíteni. Javaslom, vizsgálják meg ezt a lehetőséget is!*

Hadd folytassam azzal, hogy örvendetesen egyre gyakrabban kerülnek képmagnós szolgálat az ünnepi felkészítéskor istentiszteletek, püspöki vizitációk, konfirmációk fogadalmiületek, valamint önkéntes hangversenyek, mint pld. a *Pétszentlőrinc-Központ Egyházkerület Északkerületének* közelmúltbeli évadjáró hangversenye is, amely hangkazettán is megjelent és Testvéreink rendelkezésére áll. Számos Testvérünk e szolgálatot önkéntesen végzi.

Fel szeretném itt hívni képmagnós szolgálatra dolgozó Testvéreim figyelmét, azaz azokat, akik felvevőkamerával dolgoznak: ügyeljének arra, hogy a felvételek ne zavarják az istentisztelet lelki bensőségét. Ez főleg az ún. átlátszó esze-

tére áll fenn, hisz nem célszerű ilyenkor szószék-ről működtetni a kamerát. Az istentisztelet egyik legbensőségesebb, legmélyebb lelki része az ún. átlátszó, amikor Krisztus megölt testére és kiöntött vérére emlékezünk, magunkhoz véve a kegyelmet és a bört. Ez vonatkozik a fényképezésre is! Megfigyeltém, hogy a római katolikus szentmise közvetítésénél, amikor az áldozás sor kerül, azt nem közvetítik, hogy ne zavarja a hívőket. A református istentisztelet TV közvetítésénél is nagy figyelmet szentelnek arra, hogy a felvételek ne zavarják a hívőket, általában csak rövid részletek közvetítenek a szentelési Igék és a hitvallás után.

Javasolható, hogy aki videokamerával kíván istentiszteleti alkalmakat rögzíteni, az előzőleg jelezze a szóbanforgó gyülekezet lelképásztorának, vagy gondnokának, hogy az esetleges zavaró momentumokat eleve el tudja kerülni. Szószék-ről lehetőleg ne készüljön felvétel, ez zavaró lehet, tényleg belyen ezt a karzat tudja pótolni. Vonatkozik ez az esküvőkre is, ahol egy rossz kamerális ugyancsak megfoszthatja az érintetteket a lepszébb lelki állásról.

Remelem, hogy Testvéreim ezeket nem veszik rossz néven tőlem. Ezeket azért írtam le, hogy a képmagnós szolgálatot eleve a helyes irányba tudják terelni.

Ha Isten éltet, a későbbiekben néhány konkrét lehetőséget szeretnék felvázolni (átvétel, stb.).

Kolossy Bálint

Isten parancsa vagy emberi szokások? (II.)

MÁRK 7,8.

Érdekes téma még, hogy társadalmi kérdéseket lehet-e szószéken megemlíteni? Amennyiben a társadalmi kérdés kapcsolódik a lelki és lelkiismereti problémákhoz, úgy igen, de *Istenről* elkélt bölcsességgel. Nehogy úgy menjenek a hívek haza, hogy ez a lelkész nem Isten Igéjét hirdeti, hanem a közösség is, a lelkész is politizál. Jézus is foglalkozott a nép között társadalmi kérdésekkel. „Akinck két kötőse van, adja oda az egyiket”. Nekünk ebben is az Isten törvényéhez, parancsához, az Úr Jézushoz kell igazodnunk! Ő a zsánorméték! Így kell eljárunk bármiféle emberi magyarázatokkal, szokásokkal, divatokkal szemben is!

Ma a keresztyén embernek meg kell küzdenie az ún. *modern erkölcsi* szokásokkal is. A házasságban is így van. Hirdetik, mindenkinek joga van a saját életéhez, a boldogsághoz, az önmegvalósításhoz, ha a házasságában nem találja meg, hát akkor egy másik ember mellett. De meg kellene szavaztatni az elvált szülők gyermekeit egyszer, vajjon ők is így látják-e jónak? Jézus mondja: „Amit Isten egybeszerkesztett, ember el ne válassza”. De sorolhatnánk az egyedül élők, fiatalok szabados életét, a kábítózás, lopás, ivás rossz szokásait, bűncit.

Másik kérdés, amit Igenk fényében vizsgálunk meg:

Az élet egyedül Isten tulajdona! A „Ne ölj” parancsolattal védi. Miért van, hogy az emberek mégis gyakran mondják: Ha meguntam az életet, abbahagyom? Csak egy kis gáz, egy

kis méreg vagy egyéb módszerek – és vége. Nem probléma, – mondják. Szokássá lett: ha nehéz, dobjuk el az életet! Pedig mégis probléma! Mert Isten törvénye több, nagyobb minden emberi szokásnál, divatnál, minden okoskodásnál.

Isten népe, református gyülekezeteinkben élő testvéreim, nekünk ezekre a dolgokra Isten parancsa az érvényes! De hasonlóképp az abortusz kérdésre, az ifjak és idősebbek erkölcsi magatartására munkahelyen, családban, anyagi javakhoz való viszonyulásban ugyancsak Isten parancsolata az irányadó. „Ne szabjátok magatokat e világhoz.” Nekünk egy irányító tűoszlopunk van az élet sötéttségében, amely után mennünk kell: Isten törvénye! Pontosan úgy, ahogy az Úr Jézus magyarázta és élte!

Testvérem, ha letérsz erről az útról, észre fogod venni, hogy összekeveredik körülötted minden, és nem találsz a kiutat a zavaros halálból, amit magad idéztél elő.

Igenknek másik fele arról szól: *Isten törvénye több a kultuszról is.* Kultuszon itt azt értjük, ami Izrael népe istentiszteleti életével (imádság, ének, liturgiák, áldozatok bemutatása) kapcsolatban van. Jézus itt mondja, hogy ezeknél is több, fontosabb Isten törvényének megtartása és élése. Ézsaiásra hivatkozik Jézus: „E nép szájjával tisztel engem, szíve pedig távol van tőlem.” Itt kiemeli, hogy a KORBÁN (áldozati ajándék) hagyományának bemutatásával (11. v.) sokan kibújnak a szüleiknek kijáró eltartás és segítség kötelezettségei alól.

Isten törvénye több, mint a hagyomány „Tiszteld atyádat és anyádat!” (10. v.) De magyarázkodással, hagyományokkal kijátszották sokan.

Sajnos minálunk is kialakult egy szokás hazánkban, az öreg szülők nem fontosak a gyermekeknek, unokáknak. Örülének sokan, ha nem kellene bibelődni velük. Ha a mózesi törvény nem is áll fenn: „Aki atyját vagy anyját szidalmazza, halállal lakoljon” – de fennáll: „Tiszteld atyádat és anyádat, hogy hosszú életű légy e földön.” A cselekvő szeretetet nem lehet istentiszteleti kultusszal helyettesíteni!

Aki pedig képessé, alkalmassá tesz minket arra, hogy Isten törvényét meg is tartsuk, az az Úr Jézus Krisztus. Aki lejött a menny tisztaságából e sáros bolygónkra, hogy újszülöttként fölvegye emberi, földi létformánkat. Lejött isteni tisztaságában, hogy magára vegye bűnünk terhét. Lejött, nem hogy a törvényt eltörölje, hanem, hogy betöltsse. Aki Őbenne hisz, hatalmas erőt kap arra, hogy ne emberi hagyományok, szokások, rendelkezések szerint rendezze életét, hanem ráálljon Isten törvényére, evangéliumára, belőle éljen Isten dicsőségére. Amen.

Kiss Andrásné
Polányi Magdolna

EGY AZ UTUNK

1. Egy az u - tunk, egy a cé - lunk, egy a Mes - te - rünk,

Egy a lé - lek, egy az é - let, és egy az e - le - de - lünk.

Egy a vér, mely el - fe - dez - te bű - nös é - le - tünk,

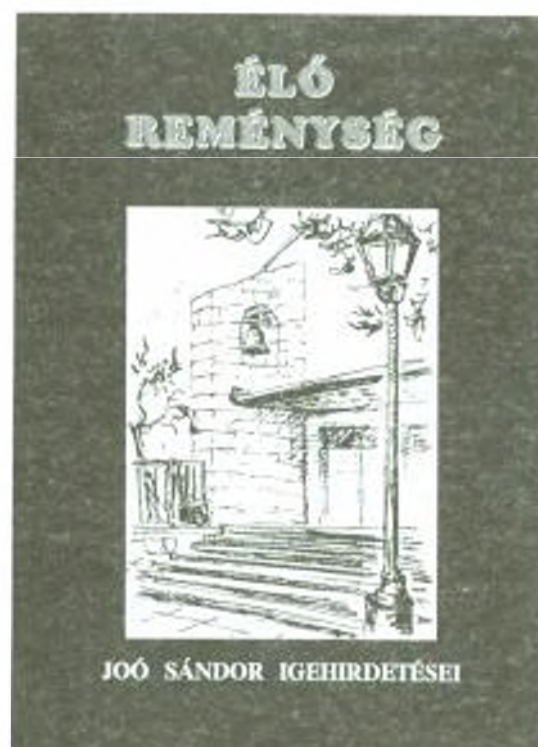

Így lett egy - gyé Jé - zu - sunk - ban ú - tunk és a szí - vünk.

2. Bár a lelkünk egyet óhajt, mégis harcban áll. Önmagunkban megtaláljuk azt, ki mindig ellenáll. Drága fegyver a kezünkben Jézusunk neve, Benne együtt összefogva nem győz senki sem le.

3. Ő köt össze minket egybe keresztje alatt, Boldogok csak ott vagyunk mi, hol mindig ragyog a nap, Mert a fényünk Ő minékünk, élet ragyogás, Kéz a kézben, szeretetben járni, oh mily csodás,

Uedd és olvasd!

„Azzal a vágygal és imádsággal bocsátjuk útjára ezt a könyvet, hogy az Olvasók is megtapasztalhassák, amit végrendeletében így írt Pasarét tudós lelkipásztora: *„Jézusban való hitemben boldog voltam és hiszem, hogy az is maradok örökké! Ezt szeretném örökül hagyni.”* Részben e mondat olvasható sírkövén is a Farkasréti temetőben, ahol halála évfordulóján minden évben találkoznak családtagjai, barátai, tisztelői, gyülekezeti tagjai, emlékezvén arra az emberre, akin keresztül Isten szavát hallhattuk évtizedeken keresztül. S ezért ma sem mondhatunk mást, mint amit a 25. évfordulón felállított tábla hirdet a Pasaréti templomban: *„Soli Deo Gloria”*. Egyedül Istené a Dicsőség!

Ajtony Artur
a könyv felelős kiadója

*Aki szeret, annak van joga,
Annak nagy és szent joga van élni,
Szerelmét hordani hangtalan,
Vagy a csillagoknak kibeszélni.*

*Aki szeret, azt áldja meg az Isten!
Aki símogat, annak két keze
nyomán kalászkok keljenek a földből,
s teremjen gazdag Édene!*

*Aki adni tud, azt nagyon szeressék!
Legyen uralma örömmön, jajon.
Ki szeretni tud, csak annak adassék
világmegváltó hatalom!*

* * *

A könyv megvásárolható az egyházközségek iratterjesztésében, valamint a Protestáns Könyvesboltban (Bp. IX. Ráday utca 1/3.) 280.- Ft-os áron.

AKIBEN ÉL A KRISZTUS

„Igehirdető papok, poéta igehirdetők kezdetűl voltak egyházunkban, akik két vagy három pogány között is szószólói voltak Istennek és népünknek. Templomokat emeltek és iskolákat építettek, s a Biblia mellett, ha tehették, forgatták a tollat, s ha a sors úgy kívánta, felkötötték a kardot is. Kálvin nélkül, a protestantizmus nélkül – ezt már nem csak a költők mondják – aligha maradt volna meg a magyarság. Az igaz prédikátorok minden időben hűséggel szolgálták Istenüket és népüket. Török időkben is hirdették Isten igéjét, s bárhogya is tiltották be tanácskozásait a hatalmas osztrák császár parancsára, mégis megtartották azokat a mindenható Isten nevében. Nem rettentette el tiszteleteseinket hitüktől még az ellenreformáció gyászévtizede sem – pedig akkor kétszázötvennél is több protestáns papot és tanítót ítéltek gályarabságra –, emléküket ma már Róma püspöke is megkövette. Nem csak Sztárai Mihály és Szegedi Kis István, Séllyei István és Kocsi Csergő Bálint régi századokbeli példákra utalhatunk, de mellettük még neves és névtelenségben maradt tiszteletesek százaira is, akik – a maguk helyén – valamennyien a hit és magyarság hősei voltak. Akikben élt a Krisztus.

Sok ilyen tiszteletest ismerek magam is, itthon és a szomszédságban; még a tengereken túl is. Gyülekezeti lelkészek és főpapok között egyaránt. Közülük való Csiha Kálmán is, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke. Eleinte csak barátaim, ismerőseim szavai-ból hallottam róla: marosvásárhelyi, fiatalon tíz évig szigorított börtönre ítélték, *fel nem jelentésért*. Szabadulása után a leginkább egyházellenes, a szélsőségesen magyarellenes időben őt gyülekezetet szervezett. Őt új gyülekezetet, mikor a harangok is sok helyt elné-

multak. Töretlenül hirdette az igét a pusztaságon, nehéz időkben, azaz a reménységgel, hogy kihozza Isten népét Egyiptomból, a szolgaság házából. Hitel él és hitet ad; építi a lelkekben a házat, az ott-hont. A békesség- és szeretetfalakat.

Felsorolni se lehetne a püspökök szentelt Csiha Kálmán minden szolgálatát. Csak néhányat hadd említsünk: az állandó igehirdetés, az egyházkormányzás nehéz munkája mellett létrehozta – természetesen szolgatársaival együtt – a kolozsvári Református Liceumot. Egyházkerületében sorra épülnek a templomok és szerveződnék a gyülekezetek; az ő hathatós segítségével. S megírta börtönévei történetét. Illetve valomásait az emberről, a hitről, az Istenről.

Fény a rácsokon – írta vallomásai fölé. A címet maga értelmezi legteljesebben: élete a fények és a rácsok világa volt. „A rácsoké, melyek a földből nőttek, s amelyeket gyűlöletből, haszonlesésből, lélekárlásból, hiszékeny emberek félrevezetéséből, megfélemlítéséből ácsolt egy magát egyedül megmentőnek nevező ideológia.” De élete a fények világa is volt: „A fényé, ami egy szép gyermekkor emlékéből most is visszasüt. A fényé, ami ajándékképpen hullt egy családra, ahol hittek Istenben, az örök életet szerző Jézusban...” „A rácsok a földből nőttek, a fény az égből jött. A magasság, a hatalom, a tiszta jószág és az örök új erő, Isten volt benne.”

Börtönvallomásaiban mindvégig arról beszél teljes meggyőződéssel, hogy a rácsok világában fény, Isten mentette meg: nem engedte a rácsokat átnőni a lelkén. Ezért – vallja maga is –, hogy bár fogsága történetét írja, valójában sohasem érezte magát fogolynak. „Mert fogollyá nem az lesz – vallja –, akü rácsok mögé zárnak, hanem aki-

nek átnőnek a lelkén a rácsok. De aki tudja, hogy van valaki, aki minden rácsnál hatalmasabb és hozzákötődik és Tőle kap erőt, azt fogollyá tenni nem lehet soha.”

Csiha Kálmán Isten eme „rácsok felett tündöklő csodáiról” vall könyvében. Szuverén, igaz emberiséggel; hívő lélekkel. Mint egykor a gályarabok: a hullámok felett is bizva Isten megtartó kegyelmében.

Ezért is van annyi új szín a művében. A legtöbb börtöntörténet a „tenetességeket, a megalázásokat, az éhezéseket részletezi – Csiha Kálmán az ilyen mozzanatokra inkább csak utal; az Isten megtartó kegyelmére figyel inkább. Pedig hat és fél esztendő telt a rácsok mögött, megjárta Marosvásárhely, Szamosújvár, Peritrava, Salcea, Braila, Jilava börtöneit, s vele mint annyi paptársával, a vallatók s a börtönparancsnokok sokszor még a többi elítéltnél is kegyetlenebbül bántak. Nagy földije, Kazinczy – Csiha Kálmán is Érsemlyénben született – valamikor még legalább önvérével írtott levelet a börtönből, de ő már hiába vágta, szurkálta ujjait, annyi vér sem serkedt, ami a megszólításhoz elég lett volna. A fogolytáborokban ott kíséretet gyakran a halál, a vérhas, a tifusz; volt mikor már maga is a halál torkában volt. Volt, mikor – mivel nem tudták a besúgásra rávenni – negyvennapos magánzárkára ítélték. Ott is, mindenütt a szívében élő Istenre figyelt mindeketlenkit, az Isten csodálatos közelségére.”

Czine Mihály

a Dunamelléki

Egyházkerület főgondnoka

(Idézet Csiha Kálmán: *Fény a rácsokon* címen megjelent börtönvallomása utószavából).

IZENEM HAZA

*Izenem haza: él az Isten
És ahol Ő jár, van remény.
Ne féljétek; megőriz Isten
Hát fel a fejjel, Mesikéim!*

*Legyél bátor, mint eddig voltál.
– Érttem aggódni nincs miért –
De kislányunkat tanítsd meg, hogy
Imádkozzék a foglyokért.*

*Izenem haza: könny ne hulljon
Sóhaj ne szálljon hasztalan
Fiatokra a messze tájon
Az Úr Istennek gondja van.*

*Sok nehéz percen, szenvedésen
Az Ő hatalma áthozott.
És hazavezet (Bizton érzem):
Kegyelme meg nem változott.*

*Tudom, hogy érttem reggel, este
Az ő kegyelmét kértelek
S az életem az idegenben
Az ő szent keze védi meg.*

*Ő haza visz, mert haza vártok
S mert munka vár még én reám.
Mert vár reám egy kicsi gyermek
És vár reám a Bibliám.*

*Nyugodt vagyok; tudom, hogy Isten
Megadja majd a vágyatok,
Csak férfi módra: erős hittel,
És bizó szívvel vájjatok.*

Csiba Kálmán

Kié a hatalom?

Ma rengeteg rendőrt láttam egy nagy városban, és mind fűtült az emberekre, akik szabálytalanul közlekedtek. Az emberek nem mennek át szabályosan az úttesten.

Valahogy nem azt éreztem, amit kellett volna: a rendőr azért van, hogy őrizze a rendet. Úgy éreztem; azért vannak, hogy kellemetlenkedjenek az úton járóknak. Nem éreztem jól magam. Láttam, milyen lelkesen fűtülnek és tudtam: a hatalom az ő kezükben van. Ha én visszafűtülnék, biztosan letartóztatnának. A rendőrnek hatalma van. És a rendőr – tudja ezt!

Miért akar mindenki uralkodni? Miért akarunk mindig egymás fölébe kerelkedni? Miért olyan jó a másokra ráfűtülni? Miért olyan nagyon nehéz a másikat elfogadni, annak szolgálni?

Aztán ebben a nagy városban elmentünk egy híres múzeumba. Ott meg egy hatalmaskodó teremőrré akadtam, aki hangosan parancsolgatott, – és olyan, de olyan nevetséges volt! Egy teremőr, akinek hatalma van...

Mindannyian ilyen teremőrök vagy rendőrök vagyunk. Egymásnak parancsolgatunk; magyarazzuk: ki-ki merre menjen. Parancsolgatunk egymásnak, és közben mind arra vágyunk, hogy nekünk senki se parancsoljon, ránk ne fűtüljenek még saját, jól felfogott érdekünkben sem! Szabadok akarunk lenni, és nem vesszük észre, miként kötözzük meg egymást uralkodni vágyásunkkal. Mindenki valaki akar lenni, mert – senkinek érzi magát.

A múzeumi teremőr együtt él nagy mesterek műveivel. Naponként tapasztalja: a világ minden tájáról jönnek emberek, hogy a körülötte lévő halhatatlan alkotásokat megcsodálják. És senki sem kívánsi a teremőrré. Pedig ő is ember. Csak ő hiába áll – talán már évek óta – a képek alatt, ő nem tartozik a képhez! Ő az örök kívülálló. Hatalmaskodhatik, miként az én teremőröm tette, de akkor se lesz soha Leonardo da Vinci, Rembrandt vagy Rubljov. Ő – csak egy teremőr. Ő csak akkor tölti be hivatását, ha ő csak teremőr marad. A teremőr csak azt látja: őt senki sem jön meglátogatni, neki semmit sem köszönnek, pedig talán már évek óta hibátlanul végzi munkáját. Mindenki Rembrandt képet akarja látni, és nem kívánsi a teremőrré.

Szegény, szegény teremőr! Nem tudja, hogy ő csak akkor igazi, akkor az, aki, ha megmarad teremőrnek. Ha minél jobban biztosítja az embereknek a lehetőségeket, hogy a Leonardo-képet lássák... De a teremőr nem tudja, mi a különbség közte és Rubljov között. A teremőr soha sem fog olyan ikont festeni, mint amit őriz; a teremőr nem érti a saját helyét. Fontosabbnak tartja magát annál, mint aki... Úgy tesz, mintha a nagy képek nélküle el sem készültek volna...

*

Milyen igaz az, Uram Istenem, hogy akü Te megszabadítasz, az valósággal szabad! Szabad a nagyvágyástól, a másokon való uralkodás vágyától, de szabad saját maga semmibe vevésétől is.

Uram! segíts minket, szegény szolgálóidat, hogy a Te szabadságodban tudjunk másokért élni! Uram, mikor elfog a nagyság kísértése, segíts arra gondolnom, hogy az a legnagyobb, aki másoknak szolgál, mert annak életében Te valósulsz meg. Általad vagyok, és nem kell hatalomra törnöm, mert a Tied vagyok. Ez ad biztonsági érzést, és ez szabadít meg a kisebbségi érzéstől is.

Segíts mindannyiunkat, hogy valós képünk legyen önmagunkról, és mindannyian hátséges teremőrökként töltsük be hivatásunkat ott, ahová állítottál bennünket!

Dr. Pásztor Jánosné

Bizonyágtételem

„Az igaz virágozik, mint a pálmafa, növekedik, mint a cédrus a Libánon” (Zsolt 92,13).

Az igaz szó a Bibliában nagyon sok helyen előfordul, például a 37. Zsoltárban tízszer. „Fondorkodik a gonosz az igaz ellen” (12. vers). „Az Úr szilárdítja meg az igaz ember lépteit és útját kedveli” (23. vers).

Isten kétféle embert ismer, mint ahogy utat is; keskeny út és széles út. Igazat és gonoszt. Hívót és hitelent. „Isten ajkai lehetetlennel megöli a hitelent” (Ézsaiás 11,4).

„Ne számlálj engem a hitelének és gonoszok közé” (Zsolt 28,3.). A hívőkről pedig ezt mondja a Biblia: „Nem szégyenlem Krisztus evangéliumát, mert Istennek hatalma az, minden hívőnek idvességére” (Róma 1,16.). Másik helyen pedig: „Légy példa a hívőknek a beszédben, magaviseletben, hitben” (1.Tim 4,12).

A Biblia Krisztusban újjászületett emberről beszél, aki személyes Meg-

váltójának vallja az Úr Jézust. Az Isten a Fia vére érdeméért kegyelmet kapott bűnöst igaznak mondja. Pl.: a Hallelúja ének 79,4. vers: „Véredbe rejtve én tiszta, igaz vagyok”. Ez a különbség a hívő és a hitelent, az igaz és a gonosz között.

„Sok bánata van a gonosznak” (Zsolt 32,10). „Örüljete az Úrban, vidogozzatok, ti igazak” (11. vers).

Az igazakra üdvösség vár, a gonosz hitelentre kárhozat. Kérlek, fogadd el az ingyen kegyelmet, a felkínált üdvösséget. „Mert akié a Fiú, azé az élet” (1. Ján 5,12.) „Akiben pedig nincs a Krisztus Lelke, az nem az övé” (Róm 8,9).

Drága Presbíter Testvéreim! Minden ember első kérdése ez legyen: van-e üdvösségem? Be van-e írva a nevem az élet könyvébe? Még tart a nagy lehetőség, válaszolj hát az örök üdvösséget az Úr Jézus Krisztusban!

Szabados Gyula
Noszvaj

KÉRESZTYÉNEK EGYÜTT A HOLNAPI MAGYARORSZÁGÉRT

Holland–magyar közéleti konferencia

Időpont: 1994. augusztus 27. szombat
Helye: Károli Gáspár Református Egyetem díszterme
Budapest, VIII. Réviczky u. 4/C.

Szervezők: a holland GPV (= REFORMÁTUS POLITIKAI SZÖVETSÉG)
KDNP PROTESTÁNS MŰHELY
REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG

PROGRAM

9.30 MEGNYITÓ holland és magyar részvétellel
9.50 A VENDÉGEK FELSZÓLALÁSA
10.15 I. Előadás: „HOLLANDIAI REFORMÁTUS PÁRTUNK ELMÉLETI ALAPJAI”
10.40 II. Előadás: „A BIBLIA SZEREPE A POLITIKAI VÉLEMÉNYFORMÁLÁSBAN”
11.20 III. Előadás: „REFORMÁTUS PARLAMENTI FRAKCIÓNK MINDENNAPI TAPASZTALATAI”
11.45 Az MDF, a FKGP, a KDNP egy-egy szakértőjének felszólalása

EBÉDSZÜNET

14.00 Csoportmunka
15.30 Plénum – csoportbeszámoló
A konferencia értékelése
16.30 Zárzó

Részvételi díj: 250,- Ft

Utiköltséget vidéki résztvevőinknek térítünk! Ebédszünetben szendvicset kínálunk!

Részvételi szándékot írásban kérjük jelezni augusztus 15-ig a PROTESTÁNS MŰHELY (Budapest, Nagy Jenő u. 5. 1126), vagy a PRESBITERI SZÖVETSÉG (Budapest, Ráday utca 28. 1092) címén, illetve a 186-1897-es telefonszámon. SZERETETTEL VÁRJUK PRESBITEREINK ÉS LELKESZEINK JELENTKEZÉSÉT!

SZENT ÁMULÁSSAL

*Ki a semmiből világot teremt
bűnelmet meg semmivé teszi,
AZ ÉN URAM A CSODÁLATOS
ISTEN!*

Szent ámulással hódolok neki.

*

KRISZTUS SZÉPSÉGE

*Nincs oly dicső, méltó, nemes,
szépséggel ki Vele felérne.
Az irgalom szépsége ez,
az áldozat gyönyörűsége.*

*

ISKOLÁBAN

*Tanár: az ÚR. Tankönyv:
a Bibliánk.
Jól tesszük, hogyha készülünk
nagyon.
Nem jártuk még ki ezt az iskolát,
mégis minden nap vizsgál-alkalom.*

*

HOZTÁL-E NAPSUGÁRT?

*Kint szürke kő, bent rosszkedv
réme árt...
– Mondd, kedvesem, hoztál-e
napsugárt?*

*Minket halál s gondoknak
terhe nyűt...
– Hoztál nekünk sugárzó,
halk derű?*

*Mért kell a fény, az újuló öröm,
hogy kulcs legyen a hús-vér
börtönön.*

*Mért fáj a Föld és minden
bűnbozót...
Áldottak az örömhirt hordozók,*

akikben a MEGVÁLTÓ LELKE jár!
– Mondd, kedvesem, hoztál-e
napsugárt?

Füle Lajos

VÁRUNK

A NEMZETKÖZI PRESBITERI KONFERENCIÁRA!

1994. augusztus 29.–szeptember 4. –
Református Üdülő, Tahi

„VISELJÉTEK GONDOT MAGATOKRA
– ÉS AZ EGÉSZ NYÁJRA”
ApCsel 20,18.

HÉTFŐ

Augusztus 29.

- 15.00 Érkezés, jelentkezés
17.00 Megnyitó: *Balla Tibor* főtitkár
18.00 Vacsora
19.00 Evangélikáció: *Csorba László* lp.,
Bemutatkozás: Kárpátalja, Dunántúl

KEDD

Augusztus 30.

- 8.30 Reggeli
9.15 Énektanulás: *Vándor Gyula* titkár
9.30 Reggeli áhítat: *Korsós István* lp.
Kol 1,1–23
10.45 Előadás: Jézus Krisztus személye
a Szentháromság-ban.
(Heidelbergi Káté 1. 29. 33. 34.)
13.00 Ebéd
15.30 Előadás: A presbiteri tiszte: isteni
küldetés, vagy emberi megbízás.
Előadó: *Dr. Bodnár Ákos* főgond-
nok, a Zsinat világi elnöke
18.00 Vacsora
19.00 Evangélikáció: *Csorba László* lp.
Bemutatkozás: Királyhágómelléki
Egyház, Dunamellék

SZERDA

Augusztus 31.

- 8.30 Reggeli
9.15 Énektanulás: *Vándor Gyula* titkár
9.30 Reggeli áhítat: *Korsós István* lp.
Kol 1,23–27.
10.45 Előadás: A bűnről és következmé-
nyéről (H. K. 2, 8, 9, 10.)
Előadó: *Kovács Mihály* lp.
13.00 Ebéd
15.30 Előadás: A presbiter szolgálata,
missziója a családban.
Előadó: *Szarka Miklós* lp.
18.00 Vacsora
19.00 Evangélikáció: *Csorba László* lp.
Bemutatkozás: Erdélyi Egyház,
Tiszáninnen

CSÜTÖRTÖK

Szeptember 1.

- 8.30 Reggeli
9.15 Énektanulás: *Vándor Gyula* titkár
9.30 Reggeli áhítat: *Korsós István* lp.
Kol 2,8–23.
10.45 Előadás: A kereszti és a presbiter
viszonyáról. Az igazi hit.
(H. K. 21. 39. 40. 43.)
Előadó: *Dr. Bolyki János*
theológiai professzor
13.00 Ebéd
15.30 Előadás: A presbiter szolgálata,
missziója a lelkészével a gyüleke-
zetben.
Előadó: *Papp Vilmos* lp.
18.00 Vacsora
19.00 Evangélikáció: *Csorba László* lp.
Bemutatkozás: Felvidék, Tiszántúl

PÉNTEK

Szeptember 2.

- 8.30 Reggeli
9.15 Énektanulás: *Vándor Gyula* titkár
9.30 Reggeli áhítat: *Korsós István* lp.
Kol 3,1–17.
10.45 Előadás: A megtéréstől
(H. K. 84. 87.)
Előadó: *Németh Gyula* lp.
13.00 Ebéd
15.30 Előadás: Hogyan védje a presbiter
a gyülekezetet a kísértő sötét
erőktől? (5Móz 18.)
Előadó: *Pap László* lp.
18.00 Vacsora
19.00 Evangélikáció: *Csorba László* lp.
Bemutatkozás: Délvidék

SZOMBAT

Szeptember 3.

- 8.30 Reggeli
9.15 Énektanulás: *Vándor Gyula* titkár
9.30 Reggeli áhítat: *Korsós István* lp.
Kol 3,17–4,6.
10.45 Előadás: Utolsó ítélet, üdvösség
vagy kárhozat (Ki üdvözülni és ki
kárhozik el?)
(H. K. 20. 58. 59. 60.)
Előadó: *Dr. Füzési Zoltán* lp.
13.00 Ebéd

- 15.30 Előadás: Mít kell tudni a
presbiternek az új Egyházi
Törvény javaslatairól?
Előadó: *Dr. Törös László*
zsinati jogtanácsos
18.00 Vacsora
19.00 Evangélikáció: *Csorba László* lp.
Morzsaszedés

VASÁRNAP

Szeptember 4.

- 8.30 Reggeli
10.00 Istentisztelet
12.00 Ebéd.

A konferencia helye: Tahi Református
Üdülő

(Tahitól északra a 32. km-könel)

Részvételi díj: 1700,- Ft

Jelenkezni lehet a Presbiteri Szövetség,
Bp. 1092 Ráday u. 28. címén.

Jelenkezési határidő: 1994. augusztus
5. ig (elfogadás a jelentkezés sorrendjé-
ben)

Mindenkit szeretettel vár határon in-
nenről és túlról a

Presbiteri Szövetség

A „Presbiter” című lap a
Magyar Református Presbiteri
Szövetség
hivatalos időszaki kiadványa.
Megjelenik évente hat alkalommal.
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. Bodolay Géza,
dr. Ritoók Zsigmond,
Hegyi-Füstös István, Papp Vilmos,
Vándor Gyula, Füle Lajos
Felelős szerkesztő: Békefi Lajos
Felelős kiadó: Nagy Ferenc József
Szerkesztőség: Magyar Református
Presbiteri Szövetség Irodája,
1092 Budapest, Ráday u. 28.
Készült az AMERKO Kft.
nyomdájában. – 94/023,
felelős vezető: Kovács Gábor
Egy példány ára: 25,- Ft.